

Vérszegény kezelési tervek

Az állami egészségügy is „felfedezheti” a hospice szolgáltatást az egyházak és a civilek után

• Több évtizedes késéssel végre Románia is felsorakozna a civilizált országok sorába a palliatív kezelés bevezetése és állami finanszírozása terén. A bukaresti szakhatóságok eddig mellőzték a gyógyíthatatlan betegek alap- és szakellátását, ugyanakkor még most is szinte teljesíthetetlen követelményeket támasztanak a hiánypótlásra törekvő civil szervezetekkel szemben.

SZUCHER ERVIN

A kinek közvetlen környezetében volt már gyógyíthatatlan állapotba került daganatos vagy demenciában szenvedő beteg, jól tudja, mit jelent a palliatív kezelés, pontosabban annak hiánya. A palliatív gondozás a súlyos, életveszélyes betegségben szenvedőknek nyújtott ellátás. A romániai egészségügyi rendszer eddig nem fordított erre figyelmet; a kezelés jobbára nyugtatók és fájdalomcsillapítók adagolásában merült ki. Eközben a civilizált világban régóta bevezették az úgynevezett hospice ellátást, amely a súlyos betegségük végstadiumában lévő, elsősorban daganatos betegek humánus, összetett ellátását jelenti multidiszciplináris csoport (orvosok, ápolók, gyógytornászok, pszichológusok vagy mentálhigiénés szakemberek, szociális munkások, lelkesek, dietetikusok és képzett önkéntesek) segítségével.

Több évtizedes késéssel

Ám most – több évtizedes késéssel – a bukaresti egészségügyi minisztérium helyrehozná teljesen érthetetlen mulasztását. „Valóban nagyon el vagyunk maradva a palliatív kezelést biztosító hospice központok létesítésével és működtetésével. A minisztérium minden erre irányuló kezdeményezést támogat, függetlenül attól, hogy a kórházakat fenntartó helyhatóságoktól, a civil társadalom vagy az egyház részéről érkezik” – jelentette ki a napokban Marosvásárhelyen Alexandru Rafila tárcavezető. A miniszter arra biztatta a kórházmenedzsereket, hogy a tevékenységbe vonják be az egyházak képviselőit is.

Kérdésünkre, hogy a rendszerváltást követően miért csak harminchárom esztendő után jutott a minisztérium illetékeseinek eszébe az állami hospice szolgáltatás megteremtése és a privát szféra jelentősebb támogatása, Rafila ingerlékeny vált. A miniszternek nem tetszett, hogy ezt miért tőle kérdezzük, megítélése szerint akár az RMDSZ is kezdeményezhette volna a palliatív kezelés felkarolását, „elvégre az évek során több egészségügyi minisztere is volt”. A szociáldemokrata politikus arra is kitért, hogy a liberális párt képviselői hosszabb ideig álltak az egészségügyi tárca élén, mint a PSD-sek. „Nem hinném, hogy így kellene ehhez a kérdéshez viszonyulni” – fejtette ki álláspontját Alexandru Rafila.

Akadályozva támogatják

Eközben a miniszter egy pillanattal sem tagadta, hogy az állam adós a palliatív kezelés biztosítása terén, mely feladatot jelenleg sokkal inkább a civil társadalom és az egyházak által létrehozott karitatív szervezetek látják el. A román hatóságok olyan körülmények között szeretnék végre meghonosítani a palliatív kezelést, hogy az ország vállalta a kórházi ágyak számának jelentős csökkentését. Ez uniós előírás, amelyet fokozatosan kell 2030-ig gyakorlatba ültetni. „Ezt nem mi találtuk ki, világszerte ez a trend. Mindenütt visszavesszük a kórházi ágyakból, kivételt mindössze a majdani palliatív kezelési részlegek jelentenek” – válaszolta lapcsaládunk érdeklődésére

Alexandru Rafila. Romániában a háromféle hospice ellátás közül lényegében csak kettő működik: az otthoni és az intézeti hospice. A harmadik ágazat, a klinikai palliatív ellátás csupán néhány magánkórházban van jelen. Erdélyben főként a történelmi magyar egyházak szervezetei – a Kolozsváron székelő Diakóniai Keresztény Alapítvány és a gyulafehérvári Caritas katolikus segélyszervezet – végeznek efféle betegközpontú gondozást. A karitatív ellátást az egészségbiztosítási pénztár csak részben finanszírozza: biztosítja a hospice házak fenntartását, de nem támogatja az otthoni betegellátást. Utóbbit a munkaügyi minisztérium segíti – némi aprópénzzel.

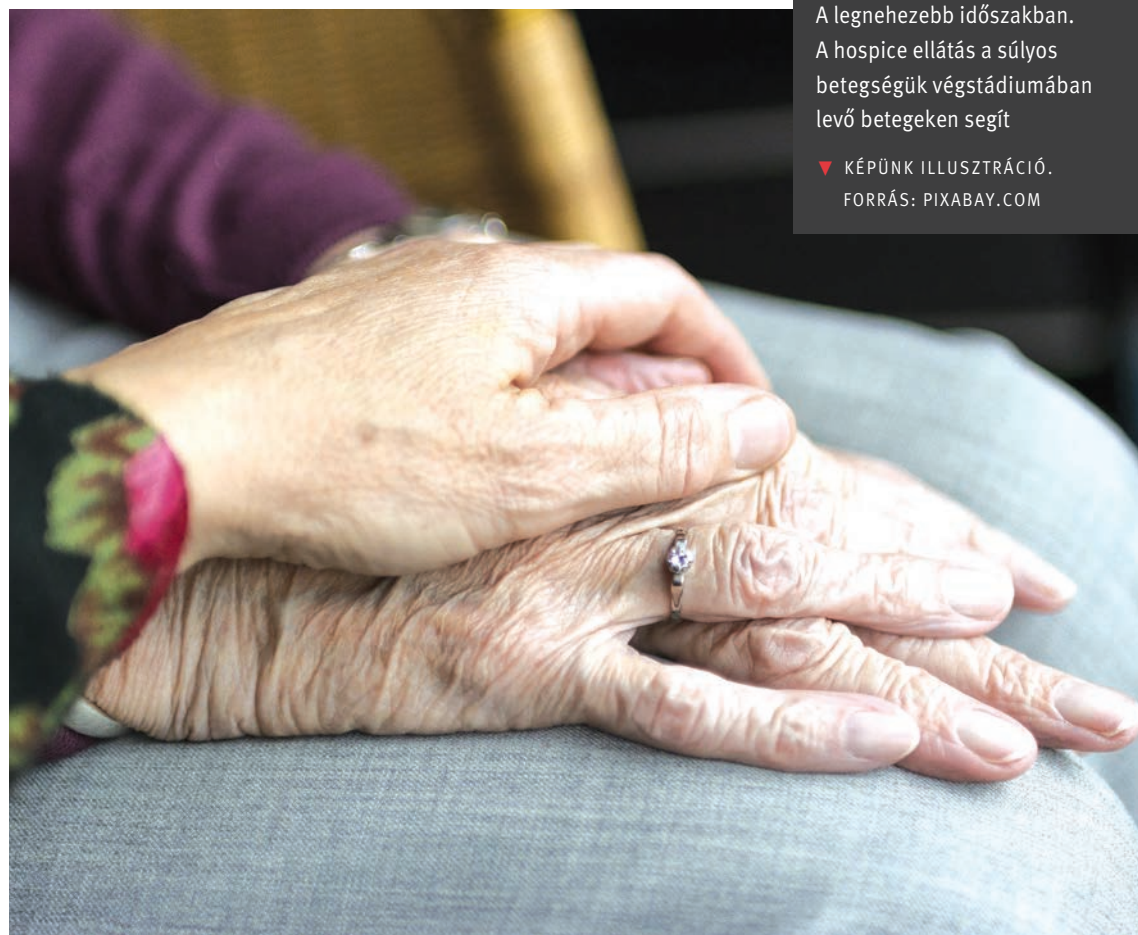
Amúgy a hospice szolgáltatás nem csak anyagi akadályokba ütközik. „Olyan jogi feltételekkel szembesülünk, amelyeknek szinte lehetetlen eleget tenni” – hívta fel a figyelmet Péter György, a Caritas ágazati igazgatója. A legnagyobb gondot a palliatív kezeléshez megkövetelt kompetenciával rendelke-

ző orvosok hiánya jelenti. Egy-egy intézmény hiába rendelkezik szakképzett személyzettel: ha nem talál egy okleveles irányító orvost, csak félhivatalosan működhet. „A 32 férőhelyes székelyudvarhelyi Szent Lukács-központunk nem köthet szerződést az egészségbiztosítási pénztárral, mert hiányzik a kompetenciával rendelkező orvos. Szakcsapatunk otthoni beteggondozóként került nyilvántartásba. Ilyen körülmények közt csak szociális támogatásra számíthatunk, ami lényegesen kevesebb, mint amennyit a biztosító fizetne. Magyarán: csak pult alatt van kielégítve a hospice iránti igény” – taglalta az igazgató.

Értékelni az életet és a beteget

Az Egészségügyi Világszervezet megfogalmazásában a palliatív ellátás a beteg hatékony és teljes körű ellátása akkor, amikor a betegség nem reagál a gyógyító célú kezelésekre, és amikor a fájdalom és egyéb tünetek enyhítése pszichológiai, szociális és spirituális problémák megoldása kiemelkedő jelentőségű feladat. Átfogó célja a lehető legmagasabb életminőség biztosítása a beteg és családja számára. A palliatív ellátás értékeli, becsüli az életet, a haldoklást természetes folyamatnak tekint. Hangsúlyozza a fájdalomcsillapítás és más kínzó tünetek enyhítésének fontosságát, magában foglalja a betegellátás fizikai, pszichológiai és spirituális oldalát, valamint támogató rendszert biztosít, amely segíti a beteget, hogy a halál pillanatáig a lehetőségek szerint aktívan élhessen, és segíti a családot, hogy a betegség és a gyász idején megbirkózzanak a nehézségekkel.

A palliatív ellátás célja nem a betegség gyógyítása, hanem a daganatos betegség gyógyíthatatlan stádiumába került betegek fájdalmának és egyéb kínzó tüneteinek csökkentése, megszüntetése. A palliatív ellátás az alap- és szakellátás szintjén egyaránt működik. A civilizált országok állami egészségügyi rendszerében térítésmentesen igénybe vehető.

A legnehezebb időszakban. A hospice ellátás a súlyos betegségük végstadiumában lévő betegeken segít

▼ KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ.
FORRÁS: PIXABAY.COM

segítségnyújtás

A cukor 62 százalékkal, a vaj és az étolaj több mint 40 százalékkal drágult

Az októberi megtorpanás után novemberben tovább nőtt Romániában az inflációs ráta, amely éves szinten elérte a 16,8 százalékot. Az Országos Statisztikai Intézet (INS) által tegnap nyilvánosságra hozott adatsorok szerint októberhez képest 1,3 százalékkal drágult a fogyasztói kosár.

Tavaly novemberhez képest az élelmiszerek fogyasztói ára 21,5 százalékkal emelkedett, a nem élelmiszereké

16,2 százalékkal nőtt, míg a szolgáltatások 9,5 százalékkal drágultak. Az élelmiszerek közül a legnagyobb mértékben a cukor (62 százalékkal), a vaj (43 százalékkal), az étolaj (41 százalékkal) és a burgonya (40 százalékkal) drágult az utóbbi évben. A szolgáltatások között a villamos energiánál tavaly november óta 47,2 százalékos áremelkedéssel, míg a földgázszolgáltatásnál 37,6 százalékos drágulással számolt a statisztikai intézet azzal a

megjegyzéssel, hogy az energiahordozóknál a kormány ársapkarendelésében megszabott hatósági árat vették alapul. Az utóbbi évben csak a postai szolgáltatások és a telefonelőfizetések terén nem emelkedtek az árak.

Havi szinten is szinte minden drágult

Az előző hónaphoz mérten novemberben 1,3 százalékkal növekedtek

a fogyasztói árak, az élelmiszerek 1,54, a nem élelmiszer jellegű termékek 1,03 százalékkal drágultak, a szolgáltatások díja 1,31 százalékkal emelkedett. Októberhez mérten novemberben a tojás (7,20 százalék) és a margarin (4,91 százalék) drágult a legnagyobb mértékben.

A múlt hónapban az élelmiszerek közül a citrusfélék és egyéb déli gyümölcsök, valamint az egyéb zöldségek és a zöldségkonzervek ára

csökkent 3,3, illetve 2,15 százalékkal. A hűtőszekrények és fagyasztók ára szintén mérséklődött 0,07 százalékkal, ez volt az egyetlen csökkenés a nem élelmiszeripari cikkek között. A szolgáltatások esetében a légi közlekedés 10,44 százalékkal lett olcsóbb, a telefonszolgáltatások díja 0,27 százalékkal, a víz- és csatornázási díjak pedig 0,15 százalékkal estek vissza.

drágulás